

Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.mn@regeringskansliet.se

Remiss om EU-kommissionens förslag till direktiv om övervakning av jordhälsa och resiliens, svar senast 2023-11-03

Er beteckning: KN2023/03652

Sammanfattning

Länsstyrelsen Kalmar län tillika Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt är generellt positiv till förslaget. Ökad kunskap om markhälsan medför att åtgärder kan genomföras som leder till förbättrade ekosystem och folkhälsa. Hur markdistrikten ska delas in och administreras samt hur provtagning ska genomföras och finansieras är viktiga delar i det fortsatta arbetet.

Allmänna synpunkter

Det är en omfattande remiss och vi har inte haft möjlighet att gå på djupet i alla delar av materialet. Över lag bedöms ett införande av direktivet som positivt. Några positiva följder av att förslaget införs bedöms vara:

- Att kunskap om marken ökar och att vi får ett bättre underlag vid samhällsplanering, bättre förutsättningar för ökad biologisk mångfald och mindre risker med miljögifter.
- Att förslaget kan bidra till jämlikhet inom EU vad avser konkurrens, i nuläget varierar policys stort mellan medlemsstater. Det är dessutom fördel att alla EU-länder använder samma system för övervakning så att det går att jämföra. Att kunskap om föroreningsinnehåll i mark kan leda till att åtgärder som förhindrar att människor och miljön påverkas av föroreningar och att föroreningar sprids vidare till grundvatten, ytvatten och sediment och över större områden i till exempel Östersjön.

- Att hänsyn ska tas till andra redan befintliga direktiv, program och planer på EU-rättens område. Länsstyrelsen är särskilt positiv till artikel 10 där det bland annat framgår att information från arbetet med direktivet ska överföras till arbetet med genomförande av de direktiv, planer och program som listas i bilaga 4.

Det är viktigt att det i dag avsätts resurser till Länsstyrelserna och kommunerna för arbete med direktivet, om det införs.

Synpunkter i specifika delar

Artikel 4

Indelning i markdistrikt är otydligt definierat och det är även oklart vilka mandat distriktens förvaltande myndigheter ska ha. Det finns redan många datavärdar för miljöövervakning och i stället för att ha ytterligare fler vore det önskvärt att samla de data som finns nationellt.

Artikel 8

Det är oklart i vilken geografisk skala markövervakningen ska ske för deskriptorerna (de olika parametrarna). Det blir särskilt viktigt att ha liknande indelning om det innebär att god markhälsa inte uppnås när en särskild deskriptor inte klarar uppställda kriterier. Det är stor sannolikhet att någon av deskriptorerna inte uppnås om man har en grov indelning jämfört med om det är en småskalig indelning. För att kunna jämföra nationellt och inom EU bör det vara relativt likartad indelning. Det är även oklart hur markövervakningen ska finansieras.

Artikel 17

Hur finansiering ska gå till är otydligt utformad. I Sverige har vi lagstiftning om ansvar för förorenade områden enligt 10 kap miljöbalken inklusive praxis från domstolen. I första hand ska den som har orsakat förorening även undersöka och vid behov åtgärda det förorenade området. Om det saknas någon ansvarig som kan bekosta undersökningar och åtgärder kan staten finansiera detta. Det blir en tydlig snedvridning om möjligheterna till statlig finansiering helt beror av respektive medlemsstats regler för ansvarskrävande. Detta innebär att två områden med samma förutsättningar sannolikt kommer att hanteras olika. I den ena staten kan det finansieras med statliga medel och i den andra inte beroende på den enskilda medlemsstatens ansvarsregler. Länsstyrelsen ser det som ett bättre förslag att det i stället införs

regler för statsstöd som medger statlig finansiering som är mer likvärdig mellan staterna.

Bilaga 4

Länsstyrelsen saknar vissa direktiv, planer och program i bilaga 4. Länsstyrelsen anser att bilaga 4 även behöver hänvisa särskilt till grundvattendirektivet (2006/118/EG), prioämnesdirektivet (2008/105/EG) och dricksvattendirektivet (2020/2184/EU) då genomförandet av dessa direktiv, i lika stor grad som genomförandet av vattendirektivet (2000/60/EG), påverkas av bland annat förorenade markområden.

Bilaga 5 och 6

Länsstyrelsen ställer sig frågande till varför det i bilaga 5 och bilaga 6 enbart fokuseras på grundvatten och inte ytvatten. Länsstyrelsen anser att även ett ytvattenperspektiv bör lyftas in i bilagorna. Exempelvis lyfts i bilaga 5 punkt 2 d restriktioner för uttag av grundvatten för dricksvattenändamål, hygienändamål och industri användning fram som en riskreducerande åtgärd. Här bör även restriktioner för uttag av ytvatten lyftas in. En stor del av Sveriges vattentäkter är ytvattenförekomster och dessa kan, i lika stor grad som grundvattenförekomster, påverkas av exempelvis förorenade markområden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Allan Widman med samordnare David Lokrantz som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan Blom, avdelningschef för samhällsavdelningen Ana Norlén, t.f. chef miljöenheten Lill Thunberg samt samordnare på Vattenmyndigheten Södra Östersjön Jan Petersson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.